

Paragraf 112

Ärendenummer KS2022/102

Svar på ledamotsinitiativ - IT-säkerhet

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen avslår ledamotsinitiativets punkt 1 och 2.
2. Kommunstyrelsen anser att ledamotsinitiativets punkt 3, 4, och 5 är besvarat.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har inkommit med ett ledamotsinitiativ den 25 januari 2022.
Sverigedemokraterna yrkar att:

- En gemensam arbetsgrupp utses där representanter för alla berörda är med (Förvaltning, politiska partier - både styre och opposition, Försvarmakten/ LedR, IT-leverantör etc)
- Kommunens IT-system kartläggs vad gäller omfattning, sammanlänkning, ITskydd (kort sagt, en IT-säkerhetsanalys gjord av extern expertis och med stöd av Försvarmakten)
- Den gemensamma arbetsgruppen genomför samverkan med Kalix kommun på plats för att ansikte mot ansikte diskutera igenom deras upplevelser och erfarenheter
- Inhämtade erfarenheter omsätts i en reviderad säkerhets-/ beredskapsplan för kommunen och att kommunens personal utbildas enligt detta
- Kommunen årligen övas praktiskt i att hantera en dylik attack (det handlar inte bara om handgrepp i datorer utan även för kommunledningen att fatta svåra beslut med kort om tid och begränsat beslutsunderlag)

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommunledningsförvaltningen, 2022-04-26
Protokollsutdrag, kommunstyrelsen
Ledamotsinitiativ, Sverigedemokraterna

Yrkanden

Anders Lindén (SD) yrkar att punkt 3, 4 och 5 i ledamotsinitiativet ska anses besvarat.

Peter Book (M) yrkar bifall till Anders Lindéns (SD) yrkande samt att punkterna 1 och 2 avslås.

Kommunledningsförvaltningen
Magnus Nideborn

Kommunstyrelsen

magnus.nideborn@enkoping.se

Svar på ledamotsinitiativ - IT-säkerhet

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att avslå ledamotsinitiativet.

Ärendet

Bakgrund

Sverigedemokraterna har inkommit med ett ledamotsinitiativ den 25 januari 2022. Sverigedemokraterna yrkar att:

- en gemensam arbetsgrupp utses där representanter för alla berörda är med (Förvaltning, politiska partier - både styre och opposition, Försvarmakten/ LedR, IT-leverantör etc)
- kommunens IT-system kartläggs vad gäller omfattning, sammanlänkning, IT-skydd (kort sagt, en IT-säkerhetsanalys gjord av extern expertis och med stöd av Försvarmakten)
- den gemensamma arbetsgruppen genomför samverkan med Kalix kommun på plats för att ansikte mot ansikte diskutera igenom deras upplevelser och erfarenheter
- inhämtade erfarenheter omsätts i en reviderad säkerhets-/ beredskapsplan för kommunen och att kommunens personal utbildas enligt detta
- kommunen årligen övas praktiskt i att hantera en dylik attack (det handlar inte bara om handgrepp i datorer utan även för kommunledningen att fatta svåra beslut med kort om tid och begränsat beslutsunderlag)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på kommunledningsförvaltningen av digitaliseringschef Magnus Nideborn och trygg- och säkerhetschef Marcus Wennerström.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Det finns idag en ökad hotbild mot Sverige och Sveriges infrastruktur där IT-system utgör en viktig del för dess funktion. Verksamheten som Enköpings kommun bedriver är inget undantag då verksamheten är väldigt beroende av olika IT-system. Beroendet ökar i takt med att kommunen inför digitalt stöd i våra olika processer för att effektivisera verksamheterna vilket gör att man i samband med digitaliseringen alltid måste göra en riskanalys av vilka konsekvenser som ett bortfall av IT-stödet medför. Om konsekvensen blir allt för stora så behöver man ta fram manuella backuprutiner eller överväga att inte digitalisera.

Alla verksamheter i kommunen ska ha en kontinuitetsplan för att säkerställa att verksamheten kan fortgå i händelse av till exempel, bortfall av vatten, el eller IT-stöd. Just nu pågår en genomgång av dessa kontinuitetsplaner för att säkerställa dess aktualitet. Den stora fördelen denna gång är att förvaltningsmodellen EM3 (PM3) är implementerat, vilket ger möjlighet till bättre koll på vilka system som verksamheterna är beroende av samt hur dessa länkade till varandra.

Kommunens övnings- och utbildningsverksamhet inom krisberedskapsområdet utgår från övnings- och utbildningsplanen i den av kommunfullmäktige beslutade krisberedskapsplanen (KS2018/492). Utöver det som specificeras i den planen finns givetvis möjlighet att öva och utbilda verksamheter som har behov av detta. Utöver utbildning och övning har Enköpings kommun en tjänsteman i beredskap (TiB) som är kontaktbar 24/7 och som har mandat att aktivera kommunens krisledningsorganisation om så krävs. Under de senaste två åren har krisledningsorganisationen övats genom praktisk hantering av Coronapandemin, ett arbete som dessutom utvärderats och lett till ytterligare förbättrad förmåga att hantera det oförutsedda eller hastigt uppkomna.

Kommunen utsätts dagligen för olika försök att störa, skada, ta över kontrollen över våra system eller försöka få tillgång till olika information. Oftast är dessa inte så alvarliga försök men för de delar av kommunen som jobbar med IT, digitalisering och säkerhet är detta vardag och något som hela tiden behöver arbetas med för att bli på att skydda oss emot. Givetvis tas hjälp av externa experter för att genomlysa och förbättra säkerheten då detta är ett mycket komplext område. Bland det första man får lära sig när man utbildas i säkerhetsfrågor är att hålla informationen så sparsam som möjligt och i en så liten grupp som möjligt för att hemligheter just ska förbli hemligheter. Därför diskuteras aldrig kommunens IT-säkerhetslösningar ingående annat än med de som berörs, så som säkerhetsrevisorer och IT-säkerhetsspecialiste. Erfarenhetsutbyte mellan Sveriges kommuner sker mer eller mindre regelbundet och speciellt i samband med att något större har inträffat vilket också har skett i Kalix-fallet.

Givet det so ovan beskrivits samt det faktum att Försvarmakten/LedR inte har i uppdrag från Sveriges riksdag att stötta kommuner i IT-säkerhets och

kontinuitetsfrågor (på det sätt som beskrivs ovan) så ser förvaltningen inte att något av det Sverigedemokraterna yrkat i ledamotsinitiativet, ska genomföras då det redan sker i det dagliga arbetet eller inte är lämpligt att genomföra i storgrupp med många inblandade utan kunskap på området.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Inga sociala eller miljömässiga konsekvenser.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommunledningsförvaltningen, 2022-04-26
Protokollsutdrag, kommunstyrelsen,
Ledamotsinitiativ, Sverigedemokraterna

Hannu Högberg
Tf. kommundirektör
Enköpings kommun

Magnus Nideborn
Digitaliseringschef
Enköpings kommun

Beslutet skickas till:
Sverigedemokraterna

Paragraf 29

Ärendenummer KS2022/102

Ledamotsinitiativ, IT-säkerhet

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen skickar ärendet för beredning till kommunledningsförvaltningen.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har inkommit med följande ledamotsinitiativ:

Under mitten av december 2021 genomfördes en så kallad Ransomware-attack mot Kalix kommun, med det öppna syftet att pressa kommunen att betala en lösensumma för att återfå tillgängligheten i systemet. Tidpunkten var väl vald för detta då julhelgens löneutbetalningar stod för dörren samt att de gängse problemen att tillse att kommunens åtaganden i form av vård och omsorg måste fungera även över en storhelg då många ordinarie anställda är lediga.

Det finns en rad okända parametrar i detta, bland annat vem som egentligen ligger bakom attacken/ om pengar var det egentliga huvudmotivet med mera. Detta kan vi bara spekulera i, men utifrån tidigare erfarenheter av Ransomware-attacker så gäller generellt att många av de grupper som utför attackerna (och presenterar sig själva) får stöd av para-statliga organisationer inom det fd Östblocket. Dessa organisationer får en del av intäkterna från attackerna mot att de tillhandahåller serverkapacitet och IT-skydd – och inte minst information om offrets IT-system och IT-säkerhet.

Vi ser idag en kraftigt tilltagande digitalisering i såväl statliga som kommunala organisationer, allt i det vällovliga syftet att öka interoperabilitet, översikt och effektivitet (ofta mätt med färre anställda som utför uppgifter). Kravet på just effektivitet och minskade kostnader leder ofta till otillräckliga och snabbt åldrande säkerhetssystem. Just på grund av kostnaderna blir de ofta snabbt omoderna och öppnar sålunda för kreativa IT-kriminella. Att öppna olika funktioner, program och system för att bättre kunna kommunicera med andra system öppnar också upp för en snabb spridning av såväl konventionella virus som dörrar för Ransomware-program.

Enköpings kommun kan mycket väl inom en snar framtid kunna stå inför liknande problem som Kalix kommun just fått utstå. Kostnader i tid och pengar går för närvarande inte att uppskatta men av de preliminära resultaten av genomförda

åtgärder så kan man se att de ändå lyckats väl med att hålla verksamheten i gång. Vår kommun borde aktivt lära av detta och göra vårt yttersta för att förhindra att detta skulle kunna upprepas här.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

- att en gemensam arbetsgrupp utses där representanter för alla berörda är med (Förvaltning, politiska partier - både styre och opposition, Försvarsmakten/ LedR, IT-leverantör etc)

Yrkanden

Peter Book (M) yrkar att ärendet skickas på beredning till kommunledningsförvaltningen.

Beslutsgång

Ordförande frågar om kommunstyrelsen beslutar enligt det egna yrkandet och finner att så sker.

Beslut skickas till:

Kommunledningsförvaltningen, digitaliseringsavdelningen

Ledamotsinitiativ Utvärdering av IT-attack mot Kalix kommun

Under mitten av december 2021 genomfördes en så kallad Ransomware-attack mot Kalix kommun, med det öppna syftet att pressa kommunen att betala en lösensumma för att återfå tillgängligheten i systemet. Tidpunkten var väl vald för detta då julhelgens löneutbetalningar stod för dörren samt att de gängse problemen att tillse att kommunens åtaganden i form av vård och omsorg måste fungera även över en storhelg då många ordinarie anställda är lediga.

Det finns en rad okända parametrar i detta, bland annat vem som egentligen ligger bakom attacken/ om pengar var det egentliga huvudmotivet med mera. Detta kan vi bara spekulera i, men utifrån tidigare erfarenheter av Ransomware-attacker så gäller generellt att många av de grupper som utför attackerna (och presenterar sig själva) får stöd av para-statliga organisationer inom det fd Östblocket. Dessa organisationer får en del av intäkterna från attackerna mot att de tillhandahåller serverkapacitet och IT-skydd – och inte minst information om offrets IT-system och IT-säkerhet.

Vi ser idag en kraftigt tilltagande digitalisering i såväl statliga som kommunala organisationer, allt i det vällovliga syftet att öka interoperabilitet, översikt och effektivitet (ofta mätt med färre anställda som utför uppgifter). Kravet på just effektivitet och minskade kostnader leder ofta till otillräckliga och snabbt åldrande säkerhetssystem. Just på grund av kostnaderna blir de ofta snabbt omoderna och öppnar sålunda för kreativa IT-kriminella. Att öppna olika funktioner, program och system för att bättre kunna kommunicera med andra system öppnar också upp för en snabb spridning av såväl konventionella virus som dörrar för Ransomware-program.

Enköpings kommun kan mycket väl inom en snar framtid kunna stå inför liknande problem som Kalix kommun just fått utstå. Kostnader i tid och pengar går för närvarande inte att uppskatta men av de preliminära resultaten av genomförda åtgärder så kan man se att de ändå lyckats väl med att hålla verksamheten i gång.

Vår kommun borde aktivt lära av detta och göra vårt yttersta för att förhindra att detta skulle kunna upprepas här.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

- att en gemensam arbetsgrupp utses där representanter för alla berörda är med (Förvaltning, politiska partier - både styre och opposition, Försvarmakten/ LedR, IT-leverantör etc)